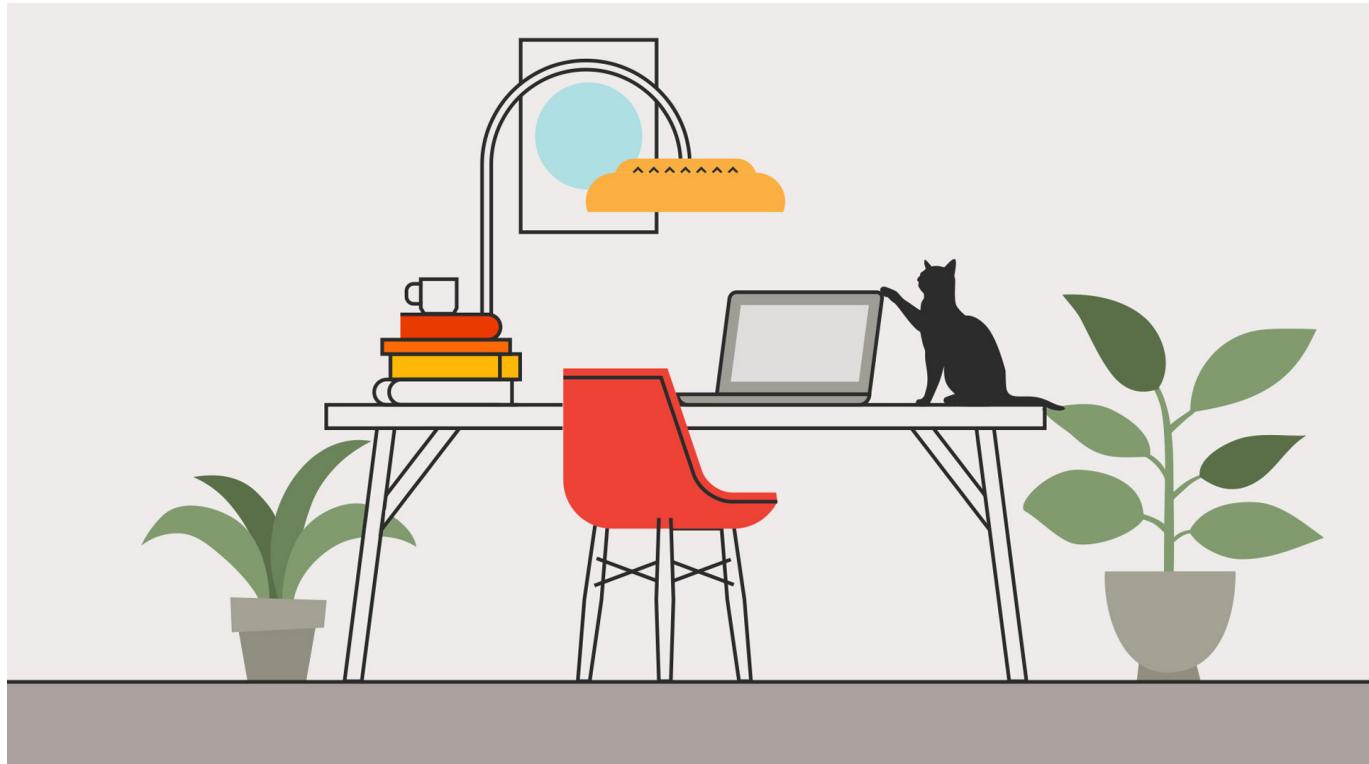
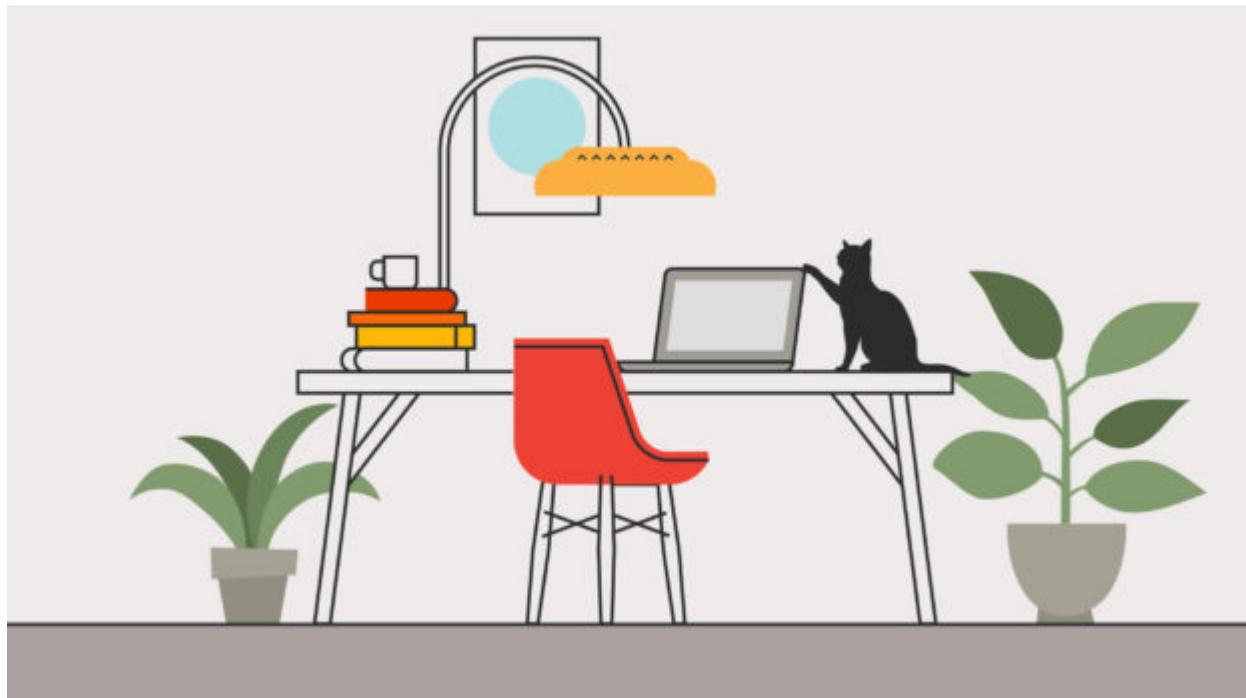

Freelance Εργασία: Κατάρα ή Ευλογία;

/ Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός

Πώς ζούνε οι άνθρωποι που δεν χρειάζεται να πάνε πιο μακριά από το σαλόνι τους για να βγάλουν χρήματα;

ύπνημα στις 6, 7, 8 το πρωί. Πρωινή κίνηση, συνωστισμός στα μέσα μαζικής μεταφοράς, μεγάλες αποστάσεις, κρύο, ζέστη, βροχή, χαλάζι, τυφώνες. Καφές στο χέρι, πρωινό στο πόδι. Η καθημερινή δουλειά, για την οποία πρέπει να φτάσεις στο γραφείο, το μαγαζί ή οπουδήποτε βρίσκεται ο χώρος εργασίας, έχει χαρακτηριστικά απολύτως μισητά ή απλώς δυσάρεστα, κατά κύριο λόγο όμως αναπόφευκτα.

Όταν στα τέλη του 20ου αιώνα, μέχρι και τις αρχές του 21ου, άρχισε η ανάδυση αυτού του τύπου εργασίας που έγινε γνωστός ως δημιουργική εργασία, αντιμετωπίστηκε ως άκριτα θετική εργασιακή εξέλιξη, γεμάτη πλεονεκτήματα απέναντι στους παραδοσιακούς τύπους εργασίας. Δημιουργική εργασία σημαίνει εργασία σε δημιουργικές βιομηχανίες, όρος που εξηγήθηκε το 1998 από το Υπουργείο Πολιτισμού του Ηνωμένου Βασιλείου για να περιγράψεις «αυτές που βασίζονται στην ατομική δημιουργικότητα και ικανότητα και δίνουν τη δυνατότητα δημιουργία θέσεων εργασίας και πλούτου, μέσα από την εκμετάλλευση της πνευματικής ιδιοκτησίας»*. Δημιουργική εργασία σημαίνει, με άλλα λόγια, εργασία μη χειρωνακτική, συνήθως από το σπίτι ή σε μη τυπικούς εργασιακούς χώρους, συνήθως -ή πλέον- με ευέλικτα ωράρια, με χρήση του διαδικτύου (και που οφείλει την ανάδυσή της στην ανάπτυξη του διαδικτύου), που δεν βασίζεται σε μία σταθερή συνθήκη εργασίας αλλά στην ολοκλήρωση μακροπρόθεσμων ή βραχυπρόθεσμων έργων. Αυτό στην Ελλάδα το λέμε project-based δουλειά, και αυτούς που το κάνουν τους λέμε freelancer.

Freelance εργασία είναι αυτή που επιτρέπει σε αυτό το άρθρο να ξεκινάει να γράφεται σε ένα τρένο από το Manchester για το Durham, με συνεντεύξεις που είχαν γίνει μέσω skype από τη Θεσσαλονίκη (και έτσι να μπορεί η συντάκτρια να παρακολουθήσει το Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ), και να ολοκληρώνεται Κυριακή μεσάνυχτα, γιατί υποσχέθηκα να το γράψω μέσα στο ΣΚ, έχοντας αναλάβει να το γράψω εδώ και δύο εβδομάδες.

Freelance εργασία σημαίνει, σχεδόν αναπόφευκτα, τρελό procrastination (χρονοτριβή). Σήμαίνει ότι, έχοντας ανοιχτό το tab με το μισογραμμένο κείμενο υπό επεξεργασία, έπρεπε να δω ένα χάρτη για το πού είναι παράνομη η ομοφυλοφιλία, και μετά να ανοίξω το Google maps για να δω ποιες είναι οι χώρες που δεν γνώριζα. Ακόμα, σημαίνει λιγότερη βεβαιότητα για το πότε και αν θα έχω έσοδα, ωράρια που στην ευελιξία τους σημαίνουν και ξενύχτια, σαββατοκύριακα και ώρες δουλειάς, απομόνωση κατά την εργασία.

Πριν κάποιες μέρες, έπεσα πάνω σε ένα άρθρο του New Yorker, με τίτλο I Work from Home, που οποιοσδήποτε έχει ζήσει έστω και λίγο τις συνθήκες της εργασίας

από το σπίτι, μάλλον ένιωσε λίγο λιγότερο μόνος, ή γέλασε με τα χάλια του. Η φίλη Ναταλία Δαμίγου Παπώτη, που δίνουμε μαζί τον ίδιο αγώνα, μου εξήγησε διαβάζοντας πως πρόκειται για το φαινόμενο Schrödinger's freelancer, όπου είμαστε και δεν είμαστε μόνες ταυτόχρονα. Έτσι, έψαξα μερικά ακόμα νέα άτομα, που δουλεύουν από το σπίτι, ως freelancer, σε δημιουργικές εργασίες, για να καταλάβω πώς αντιμετωπίζει η γενιά μου αυτές τις «ιδανικές συνθήκες εργασίας».

Η Δανάη Φωκίου επί τω έργω.

Η Δανάη Φωκίου είναι φωτογράφος, και ο Κωνσταντίνος Σκόπας ασχολείται με το βιομηχανικό σχεδιασμό, δουλεύοντας κυρίως στο σχεδιασμό των εσωτερικών χώρων στα τροχόσπιτα. Η Δανάη Φωκίου, περνώντας από τη δουλειά σε φωτογραφικό στούντιο, αποφάσισε ότι ήταν κάτι που δεν της ταίριαζε, λόγω των εξαντλητικών ωραρίων και της δυσκολίας που της προκαλούσε η φασαρία, προκειμένου να συγκεντρωθεί. Έτσι, επέλεξε το freelance, δουλεύοντας πολύ από το σπίτι, για στησίματα φωτογραφίσεων και την επεξεργασία των εικόνων. «Ήταν κάτι που το ήθελα, κυρίως για το ωράριο. Ακόμα και το deadline μου συχνά το καθορίζω εγώ. Και ως προς το χώρο το προτιμώ, και γιατί μπορώ ας πούμε να πω, σήμερα δεν θέλω να δουλέψω...»

Ο Κωνσταντίνος Σκόπας, ζώντας τώρα στην Ελλάδα για να εκπληρώσει τη στρατιωτική του θητεία, είχε περάσει επτά χρόνια στο εξωτερικό, εκ των οποίων τα δύο τελευταία στη Γερμανία. Εκεί, δούλευε ως freelancer, κυρίως για έναν σταθερό πελάτη, σχεδιάζοντας τους εσωτερικούς χώρους και τα αντικείμενα που

υπάρχουν μέσα σε ένα τροχόσπιτο. Γυρίζοντας στην Ελλάδα, είχε τη δυνατότητα παράλληλα με τη θητεία να συνεχίσει τη δουλειά του, κάνοντας απλώς τα meeting του μέσω skype. «Μου αρέσει πάρα πολύ -στην Γερμανία, είχα τη δυνατότητα να δουλεύω σε γραφείο, και έτσι μοίραζα το χρόνο μου περίπου 70-30»: 70 στο σπίτι. Έτσι είχα την ελευθερία να διαλέγω πού προτιμώ κάθε φορά. Είναι τεράστιο πλεονέκτημα το να οργανώνεις το χρόνο σου. Να μπορώ ας πούμε να ξυπνήσω στις 12, και να δουλέψω μέχρι το βράδυ. Αν έχεις και μία σταθερή ροή από project, οι συνθήκες είναι τέλειες. Για μένα, ίσως- αρέσει σε κάποιους, σε κάποιους δεν ταιριάζει.»

Ο Κωνσταντίνος Σκόπας, που όνειρό του είναι να δουλέψει στο design μοτοσυκλέτας.

© DANAI FOKIOU

Δουλειά της Δανάης Φωκίου.

Σε αυτήν την κατ' επιλογήν συνθήκη για τη Δανάη Φωκίου, δεν είναι όλα ρόδινα. «Κυρίως δεν μου αρέσει που δεν έχω πολλή επαφή με τον κόσμο, δεν μ' αρέσει να νιώθω τόσο μόνη μου. Επίσης, όταν δουλεύεις σταθερά κάπου, έχεις και σταθερά χρήματα. Έχεις κάποια μπόνους». Σκέφτηκα τη δική μου περίπτωση, που όταν δουλεύω από τα γραφεία της Popaganda, παρόλο που δεν έχω κανέναν να ελέγχει τι κάνω, πάνω από το κεφάλι μου, μειώνω το procrastination στο 5% του πώς δουλεύω από το σπίτι. Έτσι, ρώτησα τα παιδιά αν δεν βρίσκουν πρόβλημα στην αυτοπειθαρχία, και αν δεν τους λείπει το παραγωγικό περιβάλλον ενός γραφείου. Ο Κωνσταντίνος Σκόπας εξηγεί: «Αυτό είναι όντως ένα θέμα. Γι' αυτό θεωρούσα ιδανικό αυτό που είχα στη Γερμανία, όπου μπορούσα να πάω να δουλέψω σε ένα γραφείο όταν θέλω. Όμως, όταν έχεις ένα σταθερό ωράριο στη δουλειά σου, μπορείς να φεύγεις στο τέλος της ημέρας και να μην έχεις κάνει τίποτα. Ενώ εδώ, ρίχνεις τρία ξενύχτια και το σώζεις το deadline. Αν είσαι καλός μαθητής, μοιράζεις το χρόνο σου σωστά. Αν όχι... καφές! Χρειάζεται πολύς καφές.»

Η Δανάη αναγνωρίζει ότι οι συνθήκες είναι πολύ θετικές για ένα άτομο που μπορεί να οργανωθεί. «Χρειάζεται πολλή συγκέντρωση... Κι εγώ όντως δυσκολευόμουν πολύ να πω, ας πούμε, ότι θα δουλέψω πέντε ώρες, και να κάτσω πέντε και όχι δύο. Και ακόμα, πολύ εύκολα θα φύγω από το σπίτι, αν με πάρουν για να βγω: απλά θα μπορώ να πω ότι πάω για μία ώρα, και μετά συνεχίζω να δουλεύω...»

Procrastination όμως κάνουν όλοι, λιγότερο ή περισσότερο. Για τον Κωνσταντίνο, αγαπημένος του τρόπος procrastination είναι να παίζει μουσική, κιθάρα και τζουρά, ενώ η Δανάη προτιμά να δουλεύει και πάλι στις φωτογραφίες: όμως αντί για φωτογραφίες από γάμους και βαφτίσια, που λίγο πολύ είναι πιο βαρετές, της αρέσει να πειραματίζεται, στο photoshop, και να αφήνει τη δουλειά για... μετά. Με τέτοιες καλλιτεχνικές απαντήσεις, εγώ πώς να τους πω ότι μπορεί να περάσω ώρες ολόκληρες να βλέπω βίντεο στο Tasty και να είμαι ευτυχισμένη;

Η δουλειά του Κωνσταντίνου, που σίγουρα μπαίνει στο τοπ 5 των πιο πρωτότυπων επαγγελμάτων που έχω ακούσει.

Η δουλειά από το σπίτι, και το freelance, σημαίνουν ίσως και μέρες ολόκληρες που έχεις δει μόνο τον τοίχο σου, αυτολύπηση, προσπάθειες αυτοπειθάρχισης και συνεπαγόμενες τύψεις, χαμένο χρόνο, αλλά και υπέροχα πρωινά που αποφασίζεις πως δεν θες να ξυπνήσεις, ταξίδια που δεν χρειάζεται να ρωτήσεις κανέναν για να κάνεις (αρκεί να έχεις και ένα laptop μαζί) και μέρες που αποφασίζεις ότι τελικά δεν θες να δεις απολύτως κανέναν. Το τι είναι καλύτερο ως συνθήκη εργασίας, θα το δείξει η ιστορία. Κι εγώ, ευτυχώς, έχω το σκυλί μου, που σε αυτές τις μέρες αυτολύπησης, με υποχρεώνει να βγαίνω τουλάχιστον δύο φορές τη μέρα για να την πάω βόλτα. Κανείς δεν ξέρει τι θα συνέβαινε αλλιώς.

*Όλες αυτές τις γνώσεις τις οφείλω στη φίλη μου Μυρτώ Συμεωνίδου, και την εργασία που έκανε στο θέμα, για το μεταπτυχιακό της στην Πολιτιστική Διαχείριση στο Πάντειο.

Εδώ μπορεί κανείς να βρει online δουλειά του [Κωνσταντίνου](#) και [εδώ της Δανάης](#).

Πηγή: popaganda.gr